

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

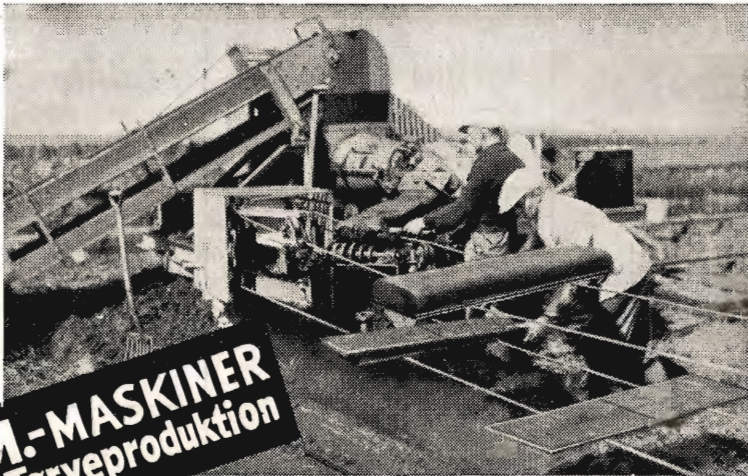
Nr. 10

15. Juli

64. Aarg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1943

P. M.-MASKINER
-til Tørveproduktion

„Flere Tørv... mindre Arbejde... med P. M. Maskiner“... det er en Sætning, som mange af Landets Tørveproducenter har erfaret Rigtigheden af. Og den har lige stor Gyldighed, hvadenten det drejer sig om Åkerman-Körner Værket, Tørveælteværket, Junior Tørvepresseværket eller Tørvegravemaskinen S. 40. Forlang nærmere Oplysninger.

PEDERSHAAB MASKINFABRIK A/S

AARHUS
Telf. 11400

BRØNDERSLEV
Telf. 450

KØBENHAVN
Telf. 14066

ANDELS-PENSIONSFØRENINGEN

Vestre Boulevard 47. Tlf. C. 2728.

(Gensidigt Pensionsforsikringselskab.)

København V.

Pensionsforsikringer, Liv-, Overlevelses- og Børnerenter.

LEVERANDØRER TIL DE SAMV. PLANTNINGS- FØRENINGER OG HEDESELSKABET

SKOVFRØKONTORET

JOHANNES RAHN & SØN NORMASVEJ 21 · KØBENHAVN-VALBY · TELF. VALBY 2

Leverer alle Arter Skovfrø efter forudgaaende Undersøgelse ved Statsfrøkontrollen i København samt med nøje Angivelse af Proveniens. — Prisliste sendes paa Forlangende.

Brostrøms Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle
Planter for Have,
Mark og Skov —

*Haardføre og veldrevne
Arter for ethvert Formaal*
Forlang Tilbud
Vi garanterer Kvaliteten

Frøcontoret
(for undersøgt Markfrø)
— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

Frøavlscentret Hunsballe

Holstebro
Telefon 533

Frøavl
og Frøhandel

$\frac{1}{8}$ Skive Markfrøkontor
Grundlagt 1896
Telf. 94 Skive
Frøavl Frøhandel

**PALUDANS
PLANTESKOLE**
— KLARSKOV —
130 Tdr. Land.

Skovplanter,
Hæk- og Hegnsplanter,
Allétræer,
10 Millioner Prikleplanter.
Forlang Prisliste.
TELEFON KLARSKOV NR. 9.

*Hulkjærhus
Planteskole*

*Rødkjærstro
Telefon Ans 25*

*Planter til
Skove
Læhegn
Haver*

**P. KRUSES
PLANTESKOLE**
- MUNDELSTRUP -
Telefon Tilst Nr. 7

**Skovplanter
Haveplanter**

Forlang Prisliste eller Tilbud

$\frac{1}{8}$ **SØNDERJYDSK FRØFORSYNING**
AABENRAA — TELF. 47

Trifoliums Frø

giver stor Høst.

Aktieselskabet

CARLSBERG TEGLVÆRK

Middelgade 14, Randers - Telefon 1515

Carlsberg Teglværk: Randers 174

Faarup Teglværk: Faarup 10

Danatex Træfiberplader

100 % dansk - mod Kulde, Fugt og Lyd

AXEL PRIOR Akts.
Bredgade 33 - Centr. 23
KØBENHAVN K.

A/s L. HAMMERICH & CO.
Grønnegade 57-59 - Tlf. 7050
V. Ringgade - AARHUS

Tørvepresseren „RIMAS“

Model 1943 med mange nye Forbedringer, uovertruffen i Produktionsevne og Driftssikkerhed.

Tørvevogne og Brædder, Ælteværker, Motorer og Traktorer, Generatorer til Dieselmotorer og Traktorer.

Forlang Referencer og Tilbud samt alle øvrige Oplysninger hos Deres Forhandler eller direkte hos

Ringsted Jernstøberi & Maskinfabrik A/s

Indgiv Deres Bestilling i god Tid.
Telf. Ringsted 48.

Til:

- Panering
- Supper
- Saucer
- Fromager

Alfamin

ERSTATNINGSVARE FOR ÆG
FREMSLILLET AF SKUMMETMÆLK

MARGARINEFABRIKKEN „Alfa“ A/s

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:
Nordjyllands
Kulkompagni
Nørresundby
Telefon 4227 - 4228

Fabrik: Kaas
Telf. Kaas 11.

Aktieselskabet

Brødrene Brincker

Greisdal Hammerværk pr. Vejle

Grundlagt 1867

Specialitet: Tørvegrebe, Tørvespader, Drænværktøj, Lyngleer.

Alle Slags Grebe, Forke, Spader, Roehakker, Høstleer og Haveredskaber leveres med fuld Garanti.

Moderne
**Spildevands-
Rensningsanlæg**

ca. 1000 Anlæg er leveret

Fabrikmæssigt fremstillede Anlæg til hele Landsbyer samt
Enkeltbygninger af
alle Arter:
Skoler,
Alderdomshjem
etc.

NORDISK-TRICLAIR
HOTAC 3/8 · HOLBÆK

Annoncér i Hedeselskabets Tidsskrift

Varde Bank
Esbjerg Afdeling

Kongensgade 62
og Fiskerihavnen

ROTTER
UDRYDDES
RATIONELT
RATIN
RATININ

**Hammerum Herreds
Spare- og Laanekasse,**
Herning

Telf. 10 og 314

Østergade 6
Kontortid
10—12¹/₂, og 14¹/₂—17

Carlo Mortensen

Bogtrykkeri & Kartonnage

Viborg · Telefon 355

„**Cimberia**”
Tømmerhandel

Aktieselskab

AABENRAA

●
Trælast &
Bygningsartikler
Drænrør
Morsø Støbegods

●
Indhent Tilbud

Hyggelig Underholdning

for hele Familien: Noveller, Romaner,
populære Artikler om Alverdens inter-
essanteste Emner, Humor, Knold og
Tot, Gyldenspjæt etc., Børnestof, Brev-
kasse, Husmodersider og meget mere —
gennemill. med moderne Fotografier og
farveprægtige Tegninger.

Husk hver Tirsdag
Danmarks førende Ugeblad

HJEMMET

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 10

15. Juli 1943

64. Aarg.

Indtrædende Medlemmer indtegnes hos Selskabets Forretningsførere. Medlemsbidraget er enten aarlig mindst 5 Kr. eller en Gang for alle mindst 100 Kr. Større Bidrag modtages gerne. Korrespondancer og Afhandlinger bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Tidsskriftet udgaar ca. 15 Gange aarligt og sendes uden Vederlag til Selskabets Medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Annoncepris 25 Øre pr. mm. Oplag 12,000 Eksemplarer.

Indhold: 70 Aar. — Hedeselskabets Aarsmøde. — Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed. — Nye Mænd i Hedeselskabets Ledelse. — Hedeselskabets Forretningsførere. — Et stort Plantningsaar. — De danske Mergelselskaber. — Hedebruget. — Ny Redaktion af Hedeselskabets Tidsskrift. — Mindre Meddelelser.

70 AAR.

Den 24. Juni fyldte Hedeselskabets administrerende Direktør *C. E. Flensborg* 70 Aar, og i Overensstemmelse med Selskabets Regler fratraadte han derefter 1. Juli sin Stilling ved Hedeselskabet.

Det er en overordentlig lang og smuk Karriere i Det danske Hedeselskabs Tjeneste, som Direktør Flensborg kan se tilbage over, en

Karriere, der har fulgt den lige ubrudte Linie fra han som ganske ung Forstkandidat knyttedes til Selskabet og derefter avancerede gennem alle Grader, indtil han i 1933 ved Udnævnelsen til Direktør naaede den højeste Stilling indenfor Selskabet.

I de Aar, der er gaaet, har Direktør Flensborg set Selskabet udvikle sig fra en Virksomhed, der, da han ansattes ved Selskabet, næsten udelukkende beskæftigede sig med Opgaver i Jylland, og hvor Plantningsagen var det alt overskyggende, til nu at være en landsomspændende Institution med Kontorer spredt over hele Landet, hvor mange andre og nye Opgaver er taget op. Plantningsagen er nu ikke længere alene det store samlende og krævende Midtpunkt, men ved Siden af er Hedeselskabets Merglingsvirksomhed, dets Afvandings- og Dræningsvirksomhed og dets Indsats paa adskillige andre Omraader, f. Eks. Moseindustrien, blevet af et Omfang, der i Betydning og i arbejdsmæssigt Krav til Selskabets Personale er ved at overskygge Plantningsvirksomheden.

Hele denne Udvikling har Direktør Flensborg, der allerede i 1912 udnævntes til Kontorchef, taget meget aktivt Del i. Med en usædvanlig Flid og en til Tider næsten utrolig Arbejdsevne har han gennem Aarene paataget sig en Mængde Opgaver, som hans Stilling førte med sig, saaledes at han derigennem paa den smukkeste Maade har repræsenteret Hedeselskabet og varetaget dets Interesser paa vidt forskellige Omraader.

Naar Hr. Flensborg nu har fratraadt Ledelsen af Hedeselskabet, sker det paa et Tidspunkt, hvor han overalt i Landet nyder en ret enestaaende Respekt for sin Indsats i Hedesagens Tjeneste. Overalt har han vundet sig Venner, der ogsaa ind i Fremtiden vil lytte opmærksomt, naar han udtaler sig om Hedeselskabets og navnlig Plantningsagens store Opgaver.

Paa sin 70-Aarsdag var Direktør Flensborg Genstand for ganske overordentlig stor Opmærksomhed fra nær og fjern. I Hjemmet paa Volden i Viborg mødte Dagen igennem en Mængde Deputationer og Gratulanter, og Gaver og Telegrammer strømmede ind i et saa stort Tal, at det kun er muligt at nævne et Faatal

Paa Hedeselskabets Vegne mødte Hofjægermester *Lüttichau* og Direktør *Basse* med en Sølvigarkasse og et Pengebeløb. Repræsentantskabet havde allerede paa Aarsmødet overrakt et fornemt Sølvfad med et Jyllandskort med

Plantagerne indgraveret og derfor mødte Repræsentantskabets Næstformand, Godsejer *Kieldsen* paa selve Dagen kun med en Buket Blomster i en smuk Krystalvase til Fru Flensborg som en Opmærksomhed i Anledning af de mange Gange Aarsmødet var faldet sammen med Direktør Flensborgs Fødselsdag. Desuden overrakte Godsejer *Kieldsen* en pragtfuld Krystalskaal fra Dansk Plantageforsikringsforening. Hedeselskabets Personale, repræsenteret ved Skovrider *Mørch Sørensen*, Birkebæk, og Forstassistent *Madsen*, Hjøllund, overrakte en samlet Gave fra dem alle, bestaaende af en Mahognireol, 2 trearmede Sølvlysestager og en Check paa et større Pengebeløb. Viborg Bys Borgmester, Fabrikant *Philipsen*, ledsaget af *Kr. Hansen* overrakte en meget smuk Sølvkande. De samvirkende Plantningsforeningers Formand, Folketingsmand *Laust Nørskov* og Skovrider *Steenstrup* mødte med Plantningsforeningernes Sølvbæger. Viborg Plantningsforening overrakte ved Amtsraadsmedlem *Kr. Pedersen*, Rogenstrup, en Sølvske. *Plantningsselskabet Sønderjylland* sendte en Hilsen og en Gave, der paa Grund af Tiderne var i Form af en Check paa et rundt Beløb. *A/S Københavns Plantningsselskab* sendte en Margrethe-Skaal i Sølv. *Arnborg Hedegaard*, *De samvirkende Landboforeninger* og mange flere sendte Blomsterkurve.

Hedeselskabets Aarsmøde

i Fredericia den 10. Juni 1943.

Hedeselskabets aarlige Repræsentantskabsmøde skulde i Aar efter Bestemmelsen have været afholdt i Viborg, men blev paa Grund af de vanskelige Trafikforhold henlagt til Hotel Landsoldaten i Fredericia, hvor det afholdtes den 10. Juni. Af Repræsentanterne var Folketingsmændene Marinus Sørensen og J. Kr. Jensen samt A. Pontoppidan, Statsrevisor Vanggaard og Godsejer, Dr. med. Hasselbalch forhindret i at deltage.

Mødet aabnedes Kl. 9 af Formanden for Repræsentantskabet, Hofjægermester *Mourier-Petersen*, der indledede med at motivere Afsendelsen af en telegrafisk Hilsen til Kongen, hvori blev givet Udtryk for Hedeselskabets Glæde over, at Kongen paany havde været i Stand til at overtage Regeringen. Forsamlingen gav Tilslutning til Forslaget ved spontant at rejse sig. Senere indløb en telegrafisk Tak fra Kongen.

Hofjægermester *Mourier-Petersen* bød derpaa Velkommen. Et særligt Velkommen blev budt Gaardejer *Møller Holm*, Vust, og *J. Kr. Jensen*, Lillering, som begge er nyvalgt. I smukke Ord mindedes Formanden derpaa Medlem af Repræsentantskabet *Otto Petersen*, Sværd-

borg, og Hedeselskabets Tjenestemænd, fhv. Distriktsbestyrer, Landinspektør *Feilberg*, København, og Forstassistent *P. Boldrup*, Stoholm, der er afgaaet ved Døden siden sidste Aarsmøde.

Forsamlingen sluttede sig til Mindeordene ved at rejse sig.

Direktør *C. E. Flensborg* fik derpaa Ordet og afgav sin sidste Beretning som Direktør for Selskabet. Beretningen har været gengivet i de to foregaaende Numre af Tidsskriftet.

Umiddelbart efter Beretningen tog Hofjægermester *Mourier-Petersen* Ordet og takkede for Beretningen, idet han bragte Direktøren en hjertelig Tak fra Bestyrelse og Repræsentantskab for Arbejdet gennem de mange Aar. Formanden omtalte udførligt Direktørens Arbejde gennem Aarene, erindrede om Rejserne til Island og Færøerne og de utalige Hverv, der havde hvilet paa Direktørens Skuldre. Hans Arbejde havde være præget af Nøjagtighed og Dygtighed, og ingen kender Jylland som han, overalt havde han ved sin Trofasthed og Ihærdighed vundet sig Venner i alle Kredse. »Men Ro faar De endnu ikke!« sluttede Formanden, »der vil være altfor mange, som fortsat vil udnytte Deres Indsigt og Viden!«

Repræsentantskabet sluttede sig til Formandens Tale ved at rejse sig.

Direktør *Flensborg* takkede med det samme, idet han bevæget udtalte, at Aarenes Arbejde indenfor Hedeselskabet havde været en Lykke for ham.

Forhandlingen

indlededes af Folketingsmand *A. C. Mortensen*, der i Anledning af en Passus i Direktørens Beretning om Hedeselskabets Stilling til Forslaget om en Ændring af Reglerne for Statens Tilsyn med Plantagerne, mente at Direktørens Formulering heraf var kraftigere end Statens Repræsentanter i Bestyrelsen kunde gaa med til, saaledes at *A. C. Mortensen* paa disses Vegne ønskede at tage Forbehold, idet Statens Repræsentanter kunde blive tvunget til at tage Stilling til Spørgsmaalet andet Steds og derfor maatte være frit stillet.

Røhr Lauritzen forstod godt, at *A. C. Mortensen* præciserede dette Forbehold, men Taleren maatte give Direktøren Ret i, at det vilde være meget kedeligt, om vi skulde have en ny Tilsynsordning saa faa Aar efter den nye Skovlov. Det eventuelle Lovforslag om Smaaskovsforeningerne maatte ses som et Beskæftigelsesforslag, der tager Sigte paa udividet Beskæftigelse for Overproduktionen af Skovfogeder. Det er et upaakrævet Forslag, og det vil virke uheldigt.

Laurits Sørensen, Vestervig, spurgte efter de stærke Kræfter, der ønsker at blande sig ind i disse Sager, som Hedeselskabet hidtil har klarret saa godt.

Cornelius Petersen bragte Direktør Flensborg en Hilsen fra A/S Københavns Plantageselskab med Tak for Samarbejdet. Det gælder om at faa flere nye Medlemmer, og det kan gøres ved en ihærdig Agitation. Det Eksempel, som var gennemført af de københavnske Repræsentanter var tilstrækkeligt talende. Selskabet bliver først frit og selvstændigt, naar der er mange Medlemmer. Enhver, der søger Hjælp, bør være Medlem. Ogsaa Tidsskriftet burde moderniseres.

Laust Nørskov fandt, at den foreliggende Beretning var en af de bedste, der var aflagt, og vilde gerne bringe Direktøren en personlig Tak herfor. Det var beklageligt, at Merglingen var stagneret, idet det er umuligt at gennemføre Hedeopdyrkning, hvis der ikke kan fremskaffes Kalk eller Mergel. Udtalelserne om Hedeegnenes Fortrinsstilling med Hensyn til Mergling er rigtige, og jeg maa heri give Direktøren Tilslutning.

Det gælder om at være opmærksom paa de store Arealer i Moserne, som for Tiden afgraves, saaledes at der med det samme gøres noget for at de igen planeres. Der maa slaas til Lyd for dette.

Pligthugsten gaar haardt ud over de smaa Plantager, og det kniber for mange at opfylde Leveringspligten. Det maa være en Spore til at huske, at der stadig findes daarlige Jorder, som kan og bør tilplantes.

Taleren forstod godt, at Hedeselskabet ønskede den gældende Tilsynsordning opretholdt. Den virkede godt og tilfredsstillende for Plantageejerne og man bør stile mod at den bibeholdes.

I Hedeselskabets Tidsskrift havde der været en fortræffelig Artikel om en af Fremtidens Opgaver, den kunstige Vanding, og Taleren takkede Direktør Basse for den Interesse, der var vist denne Sag. Det er godt at have denne Sag for Øje og forberedt til Løsning, naar normale Tider igen indtræder.

Kieldsen, Lynderupgaard, vilde ønske, at Offentligheden i rette Tid havde faaet fyldestgørende Oplysninger om Aarsagen til Salget af Bratkov. Der maatte ikke opstaa Misforstaaelser om saadanne Spørgsmaal.

Mentz omtalte den store Betydning et stort Medlemstal havde. Det er et skævt Forhold, naar der er forholdsvis flest Medlemmer i Byerne. Det er fuldkommen forkert, naar Landboerne ikke er med i langt større Tal.

Grev *Schack* bragte Direktør Flensborg en hjertelig Hilsen og Tak fra Plantningsselskabet Sønderjylland.

Nagstrup, Ulfborg, omtalte, at Vesteregns Befolkning havde følt sig meget brøstholden over de Indlæg, som »Jyllp.« havde bragt om Tilsynet med Plantagerne. Hedeselskabets Folk er ikke anmassende, men tværtimod kære Gæster, naar de kommer paa Besøg, og vi glæder os altid til at se dem.

Landstingsmand *Martin Sørensen* bragte paa Mergelselskabernes

40 000 Medlemmers Vegne Direktør Flensborg en Tak for dennes Arbejde for Mergelsagen. — Som Landmand maatte man føle sig beskæmmet, naar det nævnes, at der er for faa Medlemmer af Hedeselskabet blandt Landmændene.

Libak Hansen, Agdrup, nævnte et Par Eksempler paa, hvorledes Husmænd havde meldt sig baade enkeltvis og som Organisation ind i Hedeselskabet.

A. C. Mortensen: De Kræfter, der beskæftiger sig med Forslaget om Nyordningen af Tilsynet er ikke dem, der staar bag »Jyllandsposten«s uforskammede Artikler. Det er derimod de betydende Kræfter, der gerne vil ordne Sagen paa den bedst mulige Maade. Divergenserne er i Virkeligheden meget smaa; det, vi Repræsentanter for Landbrugsministeriet protesterede imod, var den noget for kraftige Formulering.

Direktør *Flensborg* fik derpaa Ordet og svarede paa forskellige Spørgsmaal. Hedeselskabet agiterer allerede stærkt og regelmæssigt for Planering af Moserne samtidig med Afgravningen af Tørvemassen. Med Hensyn til Betalingen for Ledelsen af Plantagerne, saa er det rigtigst, at man her indstiller sig paa at være meget maadeholden. Midlerne er som Regel smaa i Plantagerne. Det glæder mig, at der trods alt var Tilslutning til Udtalelserne angaaende Statstilsynet med Hedeselskabets Plantager. Udtalelserne og Ønskerne fra Smaaskovsudvalget skyldes i flere Tilfælde manglende Kendskab til Hedeskovproblemet.

Pligthugsten er ganske rigtig en meget tyngende Byrde paa de smaa Plantager, men det var maaske en Udvej at gaa saa vidt som at gennemføre Afdrivning af visse rene Bjergfyrearealer, og saa plante nyt igen.

Direktøren redegjorde derpaa for Salget af Bratskov, der havde været nødvendiggjort af de særlige Forhold, og takkede til alle Sider.

Regnskab og Budgetter

blev derpaa forelagt og sammen med Beretningen godkendt. Regnskabet vil blive offentliggjort i næste Nummer af Tidsskriftet.

Under eventuelt fremdrog Bankdirektør *Poulsen*, Nykøbing M., et Regnskabsspørgsmaal og *Laurits Sørensen* henledte Opmærksomheden paa de i Tidsskriftet offentliggjorte Forslag til Revision af Hegnsloven.

Det lukkede Møde

blev ret langvarigt, idet det omfattede en Mængde Sager, mange af dem vedrørende Nyordningen af Hedeselskabets øverste Ledelse.

Der blev redegjort for Direktør *Niels Basses* Udnævnelse som Meddirektør fra 1. Januar 1943 og som administrerende Direktør fra 1. Juli ved Direktør Flensborgs Afgang paa Grund af Alder.

Civilingeniør *Schledermann Larsen*, hidtil Kulturteknisk Afdeling,

SKOVEJERE

Træart i enhver Sortering til Forarbejdning paa egne Anlæg. Spar Mellemand, sælg direkte, vi køber Gran til Master, Tømmer, Kassetræ, Trældstræ, Eg, Bøg, Ask og Elm til ethvert Formaal.

Henvendelse enten til Hovedkontoret, Silkeborg, Telf. 424, eller
Bevtoft 50 — Vamdrup 53 — Fredsted 10 — Nr. Snede 58

Rødkjærsbro Cementvarefabrik

ved I. T. BIRK . . . Telef. Rødkjærsbro 14

Fører kun Δ mærkede Varer.

Alle Arter Betonvarer til Afvanding og Kloak føres.

FORLANG TILBUD

Røde Drænrør

2" — 12"

Fredenshøj Teglværk

Aabenraa

Telefon 2127

SKIVE

DISKONTOBANK

Kontortid 9-12 og 2-5

Filial i Haderup

A/S L. Hammerich & Co.
Specialforretning i Bygnings-
artikler. Grundlagt 1864.
Telefon Nr. 7050 (3 Linier).
Aarhus.

TIL ALLE SLAGS BYGNINGER

TAG- OG VÆGBEKLÆDNING

DANSK ETERNIT FABRIK A/S

AALBORG

SALGSKONTOR: KAMPMANNS-
GADE 2 - KØBENHAVN V.

Tegn Annonce i

Jydsk Telefonbog

Jydsk Telefon-Aktieselskab
Aarhus

Aktieselskabet

De danske Sukkerfabrikker

København

Hotel Herning.

Telf. 21-41.

Byens første Hotel.

Dansk Brandforsikringsselskab

af 1904 - gensidigt Selskab,
Bygninger og Løsøre.
Virkefelt hele Landet.

Hovedkontor: Banegaardsplads 4, Aarhus.

„VERMUND“

Assurance-Compagniet

BALTICA A/S

København K.

Bredgade 42.

Lyskopi - Zinktryk

Aarhus Lys- &
Zinktrykanstalt

Frederiksallé 60, Aarhus

Dansk Andels-Ægekøp

Kgl. Hofleverandør

er Producenternes
egen Forretning og
yder derfor disse
det fulde Udbytte.

Hovedkontor:

Akselborg,
København V.

Nordjysk Andels- Fjerkræslagteri

RANDERS - Telf. 3053

Producenternes
egte Slagteri

Intet solidarisk Ansvar
Se efter vor Notering i
Dagbladene hver Mandag

AALBORG TAFEL AKVAVIT.

Tørvepresseren „IDEAL“

Det taler for sig selv, at vi i 1940—42 leverede **445 Anlæg**.
Indsend Bestilling i god Tid, før Materialerne udgaar.
Yderligere Forbedringer, Kugletryklejer m. m.
Forlang Prospekt.

Svennings Maskinfabrik & Jernstøberi
VEJEN — TELEFON 53

Aktieselskabet
AARHUUS PRIVATBANK

— stiftet 1871 —

Aarhus:
Hovedkontor.

København.
Nygade 1.

Aktiekapitalen & Reserver ca. **17 Mill. Kr.**
hæfter til Sikkerhed for alle Indskud.

REMINGTON

Bedste og mest benyttede
Skrivemaskine.

Enetorhandler for Danmark:

L. KRISTENSEN
75, Raadhuspladsen,
København V.

Aktieselskabet

Vejle Bolte- & Møtrikfabrik.

Grundlagt 1899.

Telefoner 2120.

Telegr.-Adr.:
Boltefabriken.

**Alle Slags Bolte Skruer,
og Skinnespiger.**

Leverandør til
De danske Statsbaner

*Teglværkernes
Salgskontor*

ESBJERG

Telf. 265—546

DRÆNRØR

2" — 15"

MURSTEN TAGSTEN

**Herning Hede-
& Discontobank.**

10—12 $\frac{1}{2}$, 2 $\frac{1}{4}$ —5.
Telefon 5, 273 og 720.

Skive Cementstøberi

Knud Østergaard
Telefon 921

Normrør
med Garantimærket \triangle
Imprægnering
— Brøndrør —

Spedalsø

Cementvarefabrik.

R. Jensen. — Indeh. J. Jensen.
Tlf. 504. **Horsens.** Tlf. 504.

Imprægnerede Rør
efter Ingeniørfor-
eningens Normer.
Drænrør i forsk. Di-
mens. fra 10-50 cm.
— Brøndringe. —

FORLANG TILBUD.

RESENBRO CEMENTSTØBERI

v/ M. J. MATHIASSEN
Telefon 34

Prima Betonrør efter dansk
Ingeniørforenings Normer Mrk.

\triangle i alle gangbare Dimen-
sioner fra 4" til 24" saavel
med som uden Muffe.

Monierrør, Brønde og Kegler.
— FORLANG TILBUD. —

$\frac{A}{S}$ FISKBÆK BRIKETFABRIK

BRUNKULSBRIKETER & RENHARPEDE BRUNKUL

Kontor: Aarhus
Aaboulevarden 7
Telefon: 5710

Fabrik: Fiskbæk
pr. Herborg
Telefon: Herborg 12

blev udnævnt til Afdelingsleder ved Mose- og Engafdelingen, og konstitueret Afdelingsleder ved Plantningsafdelingen, Skovrider *B. Steenstrup* blev endelig udnævnt til Afdelingsleder.

Den ved Direktør Flensborgs Udnævnelse som Direktør i sin Tid ikke besatte Stilling som Kontorchef ved Hovedkontoret, blev nu i Anledning af Direktørskiftet besat med hidtilværende Sekretær i Landbrugsministeriet *B. Dalberg-Larsen*.

Valg.

Direktør *C. E. Flensborg* indvalgte i Repræsentantskabet, og i denne Egenskab indvalgte Direktøren som Medlem af Plantageudvalget.

Til Repræsentantskabet genvalgte Godsejer *C. C. Branth*, Sødringholm, og Landstingsmand *Martin Sørensen*.

Som Medlemmer af Kasse- og Regnskabsudvalget genvalgte Godsejer *Kieldsen* og Folketingsmand *Nørskov* med Godsejer *Olufsen* som Suppleant.

Godsejer *Kieldsen* genvalgte ligeledes som Suppleant til Bestyrelsen, og Hofjægmester *Lüttichau* genvalgte som Medlem af Bestyrelsen.

Som Formand og Næstformand for Repræsentantskabet genvalgte henholdsvis Hofjægmester *Mourier-Petersen* og Godsejer *Kieldsen*.

Det blev overladt til Bestyrelsen at fastsætte næste Aars Mødested.

Under eventuelt vedtoges det at give Plantagearealerne omkring Ulbjerg og Borup Fællesnavnet »Plantagen C. E. Flensborg«.

has.

Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed.

Fra Distriktskontorerne under Hedeselskabets Mose- og Engafdeling foreligger der en Opgørelse over Arbejdet i Juni Maaned 1943.

Det fremgaar heraf, at der i Maanedens Løb er fuldført 517 Arbejder omfattende 2140 ha til en samlet Overslagssum af 1 645 660 Kr. Heraf var 501 Drænings- og Kultiveringsarbejder omfattende 1939 ha (Overslagssum 1 450 030 Kr.) og 16 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 201 ha (Overslagssum 195 630 Kr.).

Derudover er der i samme Maaned ved samtlige Distrikter færdigprojekteret og tilstillet Rekvirenterne 337 Arbejdsplaner omfattende 1776 ha til en Overslagssum af 1 385 736 Kr. Heraf var 322 Drænings- og Kultiveringsplaner omfattende 1030 ha (Overslagssum 924 636 Kr.) og 15 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 746 ha (Overslagssum 461 100 Kr.).

C. V. S. L.

Nye Mænd i Hedeselskabets Ledelse.

Som andetsteds nævnt afgik Direktør C. E. Flensborg den 1. Juli som administrerende Direktør ved Hedeselskabet, og i Stedet er Direktør *Niels Basse*, der har været Meddirektør siden 1. Januar d. A. udnævnt til administrerende Direktør.

Afdelingsleder
C. V. Schledermann Larsen.

Direktør Basse er samtidig fratraadt som Afdelingsleder for Mose- og Engafdelingen, og som ny Afdelingsleder for denne Afdeling er derpaa udnævnt hidtilværende Civilingeniør ved Kulturteknisk Afdeling i Viborg *Carl Vilhelm Schledermann Larsen*. C. V. Schledermann Larsen er født den 9. Marts 1903 som Søn af Stationsforstander V. J. Larsen, Aarhus, er Student fra Aarhus 1920 og tog Afgangseksamen fra Polyteknisk Lærestanstalt som Bygningsingeniør i 1925. Allerede den 15. Februar samme Aar ansattes han ved Hedeselskabets Kontor under

Mose- og Engafdelingen i Odense, hvorfra han i 1928 forflyttedes til Kulturteknisk Afdeling ved Hovedkontoret i Viborg.

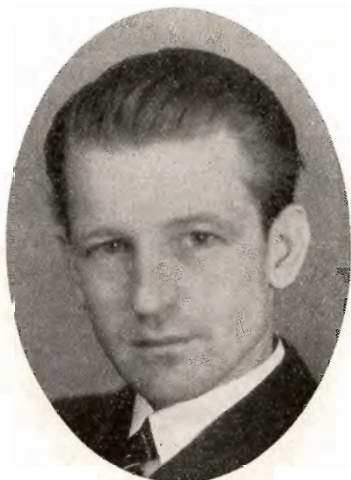
Allerede i Efteraaret konstitueredes Skovrider *B. Steenstrup*, Tolne, som Afdelingsleder for Plantningsafdelingen og Skovrider ved 3. Distrikt, hvilke to Stillinger Direktør Flensborg hidtil havde beklædt. Den endelige Udnævnelse af B. Steenstrup til de to Stillinger foreligger derefter nu pr. 1. Juli. B. Steenstrup er født 20. Maj 1902 som Søn af Gaardejer J. Kraft Steenstrup i Rise Sogn paa Ærø. Han blev Forstkandidat i 1924, og blev efter Assistentstillinger paa Sorø Skovdistrikt og paa Lilliendal knyttet til Hedeselskabet 1. Marts 1932. Han var her knyttet til Hovedkontorets Plantningsafdeling, indtil han 1. April 1938 udnævntes til Skovrider i Tolne og forflyttedes dertil.

Afdelingsleder B. Steenstrup.

Da Direktør Flensborg i 1933 blev udnævnt til Direktør, blev den af ham hidtil beklædte Stilling som Kontorchef ikke besat. Først nu ved Direktørskiftet er Stillingen paany bleven besat, og som Kontorchef er derefter pr. 1. Juli udnævnt hidtilværende Sekretær i Landbrugsministeriet, cand. jur. *Børge Dalberg-Larsen*.

B. Dalberg-Larsen er Søn af afdøde Lektor Larsen i Nykøbing F., er 32 Aar gammel, tog i 1935 juridisk Embedseksamen, og har siden været ansat i Landbrugsministeriet.

Kontorchef B. Dalberg-Larsen.

Hedeselskabets Forretningsførere.

Hedeselskabets hidtidige Forretningsfører for *Præstø* Distrikt, Hr. Købmand *Niels Engelbrecht*, *Præstø*, har paa Grund af manglende Tid anmodet om at blive fritaget for dette Hverv, som herefter er overtaget af Hr. Apoteker *F. H. Bay*, *Præstø* Apotek, *Præstø*.

Et stort Plantningsaar.

Fra de samvirkende Plantningsforeningers Aarsmøde.

Den 28. Maj holdt De samvirkende Plantningsforeninger Aarsmøde i Skanderborg.

Formanden, Folketingsmand *Laust Nørskov*, bød Velkommen, valgtes om Dirigent og afgav derpaa

Beretningen,

som indledes med smukke Mindeord om Forstassistent *P. Boldrup*, *Stoholm*, og Gaardejer *Marinus Pedersen*, *Stabrand*, der begge i Aarets Løb var afgaaet ved Døden.

Formanden omtalte *Han Herredernes* Plantningsforenings 60-Aars Jubilæum den 8. November i *Fjor* og *Bjerringbro* Plantningsforenings

50-Aars Jubilæum den 3. Marts i Aar. Ved sidstnævnte Jubilæum havde Formanden for denne Forening, Gaardejer *Oskar Dam* faaet overrakt De samvirkende Plantningsforeningers Sølvbæger.

Formanden fortsatte derpaa:

Jeg skal dernæst sige et Par Ord om en Sag, som meget ofte er fremdraget ved Aarsmøderne, nemlig Ønsket om en Revision af den gamle Hegnslov af 6. Marts 1869.

Som det maaske vil være de fleste bekendt fremdrog jeg Spørgsmaalet under Finanslovbehandlingen i Efteraaret og udtalte Haabet om, at Landbrugsministeren kunde faa Tid til at beskæftige sig med denne Sag og at det maatte resultere i et Forslag til en ny Lovgivning paa dette Omraade. Landbrugsminister Bording besvarede min Henstilling velvillig og lovede at tage Spørgsmaalet op til Overvejelse i Ministeriet.

En Tid efter foretog jeg en Sortering af De samvirkende Plantningsforeningers Arkiv, og finder her en udførlig Betænkning og Forslag til Revision af Hegnsloven fra det af De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende Husmandsforeninger og Det danske Hedeselskab nedsatte Udvalg.

At gennemgaa denne Sags Forhistorie vil imidlertid føre for vidt, jeg vil dog nævne Navnene paa Udvalgets Medlemmer.

Fra Landboforeningerne: Statskonsulent K. Hansen, Lyngby, Formand, Proprietær V. Jespersen, Næsbyhovedgaard, Odense, Gaardejer N. K. Nielsen, Kirketerp, Hobro. Fra Husmandsforeningerne: Folketingsmand Niels Frederiksen, St. Karleby, Husejer Jens Holdgaard, Ikast, Husejer Chr. Johansen, Brædstrup. Fra Hedeselskabet: Gaardejer A. Levring, Væth, Skovrider P. D. Brunn, Ydby, Direktør C. E. Flensborg, Viborg.

Det er min Opfattelse, at Hedeselskabets Repræsentanter udførte et godt Arbejde i Udvalget for at faa vore Synspunkter angaaende de levende Hegn anerkendt. Men jeg forstaar ogsaa, hvor vanskeligt dette Spørgsmaal var og stadig er; thi medens vi her i Jylland betragter levende Hegn som et Gode, saa gør næsten det modsatte Synspunkt sig gældende mange Steder paa Øerne, hvilket grunder sig paa Forskel i Klima og Jordbundsforhold. Derved bliver Lovgivningsomraadet vanskeligt, naar Bestemmelserne om Skel, Hegn og Læplantning skal rummes i een Lov.

Alligevel lykkedes det Udvalget at naa til Enighed om et Forslag, der blev indsendt til Landbrugsministeriet, men som ikke blev forelagt for Rigsdagen.

Efter at jeg havde gjort mig bekendt med Udvalgets Betænkning, omtalte jeg Sagen for Landbrugsministeren, idet jeg havde den Opfattelse, at det vilde være hensigtsmæssig at forelægge Beretningen for Landboforeningernes og Husmandsforeningernes nye Læplantningsud-

valg, og hvori baade Hedeselskabet og Plantningsforeningerne har Repræsentanter, for om muligt at faa Tilslutning fra dette Udvalg. Kunde det lykkes, selv om der eventuelt skulde foretages enkelte Ændringer, mente jeg, at Forslaget kom med større Vægt til Regering og Rigsdag.

Jeg tror ikke, at Landbrugsministeren var uenig med mig i denne Betragtning.

Sagen ligger da saaledes, at Spørgsmaalet er rejst over for Udvalgets Medlemmer og Betænkningen tilsendt hver enkelt, og jeg venter nu, at Udvalget i kommende Møder vil behandle Sagen.

Imidlertid modtog jeg i Vinter et Forslag fra Skovrider C. F. Jensen, Hurup, saalydende: »En Tilføjelse til Hegnsloven af 6. Marts 1869«. Skovrider Jensen bad mig afgøre, hvorledes Sagen kunde fremmes. Jeg svarede hertil, at jeg syntes ikke, det kunde gøre noget, at han offentliggjorde Forslaget.

Det er nu sket i Hedeselskabets Tidsskrift Nr. 7, og samtidig findes der en Fremstilling af hele Hegnssagens Forhistorie og en Redegørelse for de Ændringer i den gældende Hegnslov som det før omtalte Udvalg foreslog i 1935. Jeg er meget taknemlig herfor, da Aarsmødets Deltagere derigennem kan gøre sig nøjere bekendt med begge Forslag.

Mere skal jeg ikke sige om Spørgsmaalet nu. Skovrider Jensen vil senere indlede en Forhandling om Emnet: En Tilføjelse til Hegnsloven.

Angaaende Arbejdet i Landbo- og Husmandsforeningernes Læplantningsudvalg kan jeg oplyse, at Udvalget agter at udsende en Pjece udarbejdet af Direktør Flensborg. Det bliver særlig en Vejledning om Læplantning, men man ønsker ogsaa at give Plads for en kort Redegørelse for andre Midler til Begrænsning af Sandflugt og Stormskade.

Gennem Hedeselskabet fremskaffes en Del Demonstrationsmaterialer, som Udvalget i Forbindelse med Film og Lysbilleder stiller til Raadighed for Udstillinger m. v. Desuden er der rettet Henvendelse til en Række sagkyndige paa Læplantningens Omraade.

Formanden redegjorde derefter udførligt for Indholdet af den Betænkning som Udvalget af 12. Maj 1942 til Undersøgelse af Mulighederne for en forbedret Drift af Landets Smaaskove og Hedeplantager har afgivet.

Læplantningsbogen, som Hedeselskabet havde udgivet, og som var skrevet af Konsulent *P. Chr. Andersen*, Hjørring, var i Fjor kommet i et nyt Oplag, og Formanden anbefalede varmt Bogen, ligesom han takkede *P. Okholm*, Søby Møllegaard, for den Iver han viste for Plantningssagen ved at tilsende Bladene forskellige Fyndord som Agitation for Plantningssagen.

Bestyrelsen regnede ikke med, at Plantepriserne skulde være steget i Aar. Vi gjorde, hvad vi kunde, for at holde Priserne nede paa forrige Aars Niveau, men vi maatte tilsidst gøre nogen Indrømmelse for at op-

naa en ensartet Pris. Prisspørgsmaalet har jo ligget noget vanskeligt de sidste Aar, og hvis Planteskoleejerne fortsat strammer Priserne, vil det ikke blive let at opnaa en Overenskomst for det kommende Aar. Det kan maaske blive nødvendigt at overlade det til de enkelte Foreninger at forhandle sig til rette med deres Leverandører.

Efter en Tak til alle for Samarbejde og Hjælp i Aarets Løb sluttede Nørskov med disse Ord:

Selv om Plantemanglen stadig gør sig gældende, saa at vi ikke kan sætte fuld Kraft ind i Agitationen for vort Formaal: »Hver Mand sin Skov, Jylland gennemkrydset af levende Hegn!« saa er der alligevel i de sidste Aar plantet mange tusinde Kilometer Læbælter, dels af Det flyvende Korps og dels ved Plantningsforeningernes Arbejde. Der er Grund til at glæde sig derover; thi dette store Plantningsarbejde vil om faa Aar blive synlig overalt og være en Pryd og en stor Gevinst for vort Land. Vi har ogsaa Grund til at glæde os over, at Klimaet i Aar har været gunstig for Plantningsarbejdet. Vinteren og Foraaret har jo været af en sjælden Mildhed, saaledes at der har kunnet arbejdes i Skov og Mark næsten hele Aaret.

Derved er der forhaabentlig oprettet en Del af det Arbejde, der laa og ventede fra de foregaaende Vintre, da der jo praktisk talt ikke kunde udføres Plantningsarbejde. Det er ogsaa mit Indtryk, at i det store og hele arbejdes der godt indenfor Foreningerne. Og vi længes sikkert alle efter den Dag, der endnu kan udrettes mere, sættes større Kraft ind paa Arbejdet.

Lad os aldrig glemme, at vor Opgave er stor og smuk, ja, en af de smukkeste der findes, nemlig at frembringe ædle Værdier, skabe Værn for de barske Vinde og gøre vort Fædreland kønnere og rigere.

Den, der har plantet et Træ, har ikke levet forgæves, saadan lyder et gammelt indisk Ord. Hvor er det herligt, naar et Menneskes Levnedsløb er forbi, at det da kan siges med Sandhed, han har ikke levet forgæves. Ja, sit Fædreland skylder man alt hvad man kan udrette. Saaledes lød vor store Sprogforskers Ord. Vi har godt af at mindes disse Ord, og vi maa alle handle derefter. Ja, om vort gamle Land og dets Fremtid samler vore Tanker sig, og selv om det paa mange Maader ser mørkt ud, saa kan der dog ogsaa findes Lyspunkter. Jeg vil her pege paa, at Kongen i en sjælden Grad er blevet Samlingsmærket for vort Folk. Ved sin ranke Personlighed og ved sin Omhu for Danmarks Vel er KongKristian blevet et Aktiv, hvis Værdi for vort Land næppe kan maales.

Der ligger sikkert en dyb Sandhed i det gamle Ord: Enighed gør stærk! Netop i Tider som de nuværende trænger vi til at forstaa hinanden bedre, til at komme hinanden nærmere, kort sagt til at styrke vor

Fællesfølelse og vor Fædrelandskærlighed; thi deraf kan vi alle hente Mod til at gaa de kommende, maaske svære Tider i Møde.

Lad os da ønske, at Digterens Ord maa være Sandhed, naar han siger:

Frelst er det Folk, der gaaer samlet i Borgen,
Slægt efter Slægt, for sin Arv og sin Gæld.
Her har vi bygget fra Sagaens Morgen,
her vil vi bo til den yderste Kvæld.

Plantningens Omfang.

Direktør *C. E. Flensborg* supplerede derpaa Beretningen med Oplysninger om Plantningens Omfang i Aarets Løb i Overensstemmelse med de Tal, der er meddelt i den af Direktøren i tidligere Numre af Hedeselskabets Tidsskrift offentliggjorte Beretning.

Til 18 000 Modtagere er der i 1942—43 udleveret ca. 15 Mill. Naaletræer og ca. $7\frac{1}{4}$ Mill. Løvtræer til en samlet Værdi af $1\frac{1}{4}$ Million Kroner, hvoraf Staten har ydet 632 000 Kr. i Tilskud. Til særlige Formaal er der yderligere ydet 65 000 Kr. i Tilskud og 27 000 Kr. i Tilskud til Jordarbejde. Til Efterbedring i Læplantningslagene har Ministeriet bevilget 100 % af Planternes Værdi eller 158 000 Kr., fordelt over 2 Aar.

I indeværende Aar er der ialt bestilt 15,5 Mill. Naaletræer og 7,4 Mill. Løvtræer til en Værdi af 1,4 Mill. Kr. I Tilskud hertil er der beregnet 694 000 Kr. Af det til Smaaplantninger i 1942—43 bevilgede Beløb, ialt 825 000 Kr., blev der kun brugt 743 000 Kr. Besparselsen, ca. 82 000 Kr., skyldtes, at Læplantningskorpset havde budgetteret at bruge 300 000 Kr. til Planteindkøb, men kun fik Brug for 173 000 Kr., medens Korpset dog til Efterbedring brugte ca. 158 000 Kr. i Stedet for som anslaaet ca. 115 000 Kr.

Forhandlingen.

Møller Holm, Vust, takkede for Jubilæumshilsenen til Han Herredernes Plantningsforening.

Chr. Thygesen, Skovbjerg, spurgte, om det ikke var muligt at faa gennemført, at det blev ulovligt at hugge et Hegn ved Ejerskifte og sælge det, naar der havde været ydet Statstilskud til Plantningen. Det gør os med de hvide Haar ondt at se noget saadant.

Direktør *Flensborg*: Det er ganske ulovligt at hugge et Hegn ned og sælge det udenom Rationeringen.

Konsulent *Nielsen*, Bylderup Bov, efterlyste Midler til at tvinge Folk til at holde deres Hegn vedlige og rene og nævnte som Eksempel et 5-aarigt Tjørnehegn, der næppe var at se over Jorden, saadan var det groet til i Græs.

Madsen, Ejstrupholm, mente, at man paa Landbrugsskolerne burde undervise i Plantning og Vedligeholdelse af Hegn.

Søren Knudsen, Galsted, advarede mod at gøre Rækkerne saa smalle, at man ikke kunde bruge Radrenseren.

Anders Nielsen, Vattrup Lundgaard, nævnte Eksempler paa Ødelæggelse af Hegn. Der maa være baade Kursus og Demonstration. Vi maa sørge for, at de Hegnsynsmænd, der vælges, ogsaa har Kendskab til, hvad det hele drejer sig om.

Direktør *Flensborg* holdt et lille Foredrag om Vedligeholdelse af Hegn og erindrede om, at Lagenes Ledelse kan lade Vedligeholdelse og Renholdelse af Hegnene udføre for Ejernes Regning, saafremt denne selv forsømmer det.

Regnskabet, der balancerede med 4322 Kr., forelagdes, og Regnskab og Beretning godkendtes.

Uddeling af Sølvbægere.

I den sædvanlige højtidelige Form uddelte Formanden derefter Plantningsforeningernes store Hædersbevisning Sølvbægeret til *Oscar Dam*, Bjerringbro, *Søren Knudsen*, Galsted, *J. P. Jensen*, Nedergaard, Brande, og *Anders Jensen*, Sølille, Rønde. For sidstnævntes Vedkommende oplystes det, at Tildelingen i ligesaa høj Grad gjaldt hans 2 Søskende, *Jens og Ane Katrine Jensen*, der boede sammen med ham og var mindst lige saa aktivt plantningsinteresserede.

Der blev redegjort for den enkeltes store Arbejde for Plantningsagen, og Tildelingen hilstes med varmt Bifald og Leveraab.

Valg.

Medlem af Bestyrelsen, Direktør *Flensborg* afgik efter Tur og ønskede ikke at modtage Genvalg. Efter Indstilling af Hedeselskabet valgtes derpaa Afdelingsleder, Skovrider *Steenstrup* enstemmigt i Stedet.

Formanden tog derpaa Ordet og takkede i meget varme Ord Direktør *Flensborg* for dennes Indsats for Plantningssagen igennem Tiden helt fra Aarhundredskiftet. Der er faa, der som han har set Arbejdet bære Frugter, han har været Foregangsmanden for os andre og har altid forstaaet at holde Ilden brændende.

Under Akklamation blev Direktør *Flensborg* derpaa udnævnt til Æresmedlem, og det blev foreslaaet og vedtaget, at der paa Direktørens 70-Aarsdag skulde tildeles ham Foreningens Sølvbæger.

Direktør *Flensborg* takkede bevæget for den stærke Hyldest.

Revisorerne, *A. Nielsen*, Vattrup Lundgaard, og *N. Nielsen*, Guldborgland, genvalgtes.

Hegnsloven.

Skovrider *C. F. Jensen*, Hurup, redegjorde derefter for sit Forslag

til Revision af Hegnsloven, saaledes som det var offentliggjort i Hede-
selskabets Tidsskrift.

Fra forskellig Side blev der givet Tilslutning til Forslaget og givet
Udtryk for, at man gerne saa Sagen fremmet.

Næste Aars Mødested blev det overladt til Bestyrelsen at fastsætte,
og Dagen sluttede derpaa med en fornøjelig Fællesspisning, hvor der
som sædvanligt holdtes en Række gode Taler.

Den følgende Formiddag besaa Deltagerne Skanderborg By, inden
de med Eftermiddagstogene spredtes ud over Landet.

De danske Mergelskaber.

Martin Sørensen ønskede ikke mere at fortsætte
og afløstes af Vilh. Egsgaard som Formand.

Den afgaaende Formand,
Landstingsmand Martin Sørensen.

Den nyvalgte Formand,
Gdr. Vilh. Egsgaard, Thyregod.

Den 19. Juni samledes Repræsentanter for De danske Mergelsel-
skaber til Aarsmøde paa »Varna« i Aarhus.

Efter at *Vilh. Egsgaard*, Thyregod, var valgt som Ordstyrer afgav
Formanden, Landstingsmand *Martin Sørensen* Beretning.

Der er i Aar 151 Selskaber med et samlet Medlemstal paa 38 680
Medlemmer, hvilket er en Tilbagegang paa 15 Selskaber og 2100 Med-
lemmer, væsentlig som Følge af 1934-Selskabers Afvikling og Afgang.

Foreningen har under Hensyn til Pengerigeligheden ansøgt om Ned-
sættelse af Renten, men har faaet Afslag.

Hillerslev Kalkværk skulde nu være i Drift. Det har kostet ca. 180 000 Kr., men det har ikke været muligt at opnaa noget Statstilskud.

Det oplystes, foranlediget af en given Anledning, at Tilsynet med Handel med Foder- og Gødningstoffer ikke kan kræve Tilsynsafgifter for Mergelselskaber.

Formanden gav en Række detaljerede og meget indgaaende Oplysninger om forskellige Forhold, bl. a. vedrørende Afløsning af Mergelgæld.

I Anledning af Direktør Flensborgs Udtalelser paa Hedeselskabets Aarsmøde om, at den nyopdyrkede Hedejord ikke havde den samme Fortrinsstilling som forhen med Hensyn til Fremskaffelse af billig Mergel, mente Formanden ikke, at det var de magreste Jorder, der var blevet ringere stillet, men derimod Afstanden mellem magre og mellemgode Jorder, der var bleven mindre. Foreningen vil ikke have noget at erindre imod, at der gives Nyopdyrkere større Begunstigelser, og nogen finansiel Betydning vil det ikke faa for Staten.

Selv om Mergelarbejdet gennem Mergelselskaber er gaaet i Staa, er Tilførelsen af Kalk til den kalktrængende Jord ikke standset, men tværtimod betydelig forøget i 1942—43. Som Følge af de nye Tilskudsregler for Kalk havde der været en voldsom Stigning i Antallet af Andragender om Fragttilskud til Transport af Kalk. Der indkom Andragender til et Beløb af 752 000 Kr. og Bevillingen blev forøget til 700 000 Kr., men paa Grund af Mangel paa Transportmidler og Mangel paa pulveriseret Kalk blev der kun brugt 512 000 Kr.

Kalkningsarbejdet ligger altsaa ikke stille, men foregaar under andre Former i stigende Tempo. Vi oparbejder for hvert Aar i denne Tid et stort Kalkminus — et Jordens Kalkunderskud, som vi vil faa Besvær med at faa udlignet efter Krigen. Kalkminus betyder faldende Afgrøde og Produktion, ringere Udnyttelse af Jord og Gødning og vanskeligere Renholdelse.

Vort Arbejde i 1942 som i alle tidligere Aar er gaaet ud paa at faa dette Minus begrænset mest muligt.

Da Formanden forud for Mødet havde meddelt, at han ikke vilde tage mod Genvalg, og det saaledes var den sidste Beretning, han aflagde, benyttede han Lejligheden til at udtale en hjertelig Tak til alle Sider for Samarbejdet, idet han opfordrede Medlemmerne til at overføre den Tillid, der var vist ham gennem de mange Aar, til den nye Formand, der maatte blive valgt, og holde lige saa stærkt sammen om Foreningen som hidtil, idet en saadan prøvet Organisation er af den største Betydning, navnlig naar de nye og store Opgaver melder sig. Foreningen skyldte Regering og Rigsdag en særlig Tak for de 4 betydningsfulde Love, henholdsvis af $\frac{9}{7}$ 1920, $\frac{1}{6}$ 1929, $\frac{16}{5}$ 1934 og $\frac{29}{3}$ 1940, det var lykkedes at faa gennemført. En særlig Tak rettedes til Afdelingsleder

J. P. Olesen, Hedeselskabet, Mergelfolkenes Mand, som Formanden kaldte ham, og ligeledes rettedes en særlig Tak til Direktør *Flensborg*, hvis Navn altid vil faa en stor Plads i Foreningens Historie. Formanden bød ogsaa Hedeselskabets nye Direktør, *Niels Basse*, Velkommen, idet han gav Udtryk for Foreningens Forventninger til et godt Samarbejde.

Forhandlingen

formede sig som i tidligere Aar væsentlig som en Række Forespørgsler m. H. t., hvorledes de enkelte Medlemmer skulde forholde sig ved Indbetaling af Afdrag paa Gæld eller af Restgæld for derefter at opnaa Udslettelse. Der fremkom ogsaa Spørgsmaal om den rigtige Fordeling af Andel i Overskud, og Formanden besvarede disse Forespørgsler indgaaende, ligesom der fra enkelte Deltageres Side blev givet Oplysninger om lokale Forhold.

A. Knudsen, Kold, Dørup, takkede for Foreningens Hjælp i Aarenes Løb, og rettede en særlig Tak til Afdelingsleder *Olesen* for dennes Hjælp ved Starten og senere.

Fra forskellig Side blev der i meget varme Ord bragt Formanden Tak for hans dygtige Indsats for Mergelselskaberne, saaledes som Resultaterne Gang paa Gang havde vist det. Hans Autoritet paa Rigsdagen havde været et uvurderligt Gode for Mergelselskaberne. Et Leve for Formanden fik en ganske usædvanlig varm Tilslutning.

Direktør *Flensborg* takkede for Martin Sørensens smukke Ord og motiverede et Leve for Mergelselskaberne, idet han specielt takkede for det gode Samarbejde med Martin Sørensen, der jo altid havde været den Faktor, der drev paa og fik de forskellige Love ført igennem.

Regnskabet blev forelagt af *Vilhelm Egsgaard*, Thyregod, og saavel Beretning som Regnskab godkendtes.

I Anledning af Bestyrelsesvalget havde Formanden, Landstingsmand Martin Sørensen og Næstformanden *A. P. Frederiksen*, Boulstrup, begge meddelt, at de ikke tog imod Genvalg, og trods meget kraftige Opfordringer fastholdt Formanden dette.

Ved Valgene genvalgtes derpaa *Marius Nielsen*, Holbæk, *Kristen Madsen*, Heibøl, *Rs. Søby*, Gødstrup, og nyvalgtes Proprietær *Petersen*, Flauenskjold, og *Bach*, Kjeldbjerg. Revisorerne, *K. Vestergaard*, og *Rs. Høgh*, genvalgtes.

Afdelingsleder *Olesen*, Hedeselskabet, afgav derpaa Beretning om:

Mergelarbejdet 1942.

Naar Transportmidlerne, der er et saa afgørende Led i Mergelarbejdet, svigter, skal det nødvendigvis gaa tilbage med Arbejdet, og der er da heller ikke meget at sige om Mergelarbejdet i det forløbne Aar.

Det lykkedes at faa Mergeltransporten paa Trafikbanerne i Gang

fra Klaabygaard Mergelleje, og fra en Del lokale Lejer blev der udkørt Mergel pr. Bil, saaledes navnlig fra Ulstrup, Røde Mølle, Lundum Mølle og paa Sjælland fra Nr. Jernløse Mergelleje til Odsherreds Mergelselskab, der vistnok er det eneste Mergelselskab, der har været i Virksomhed, medens den øvrige Mergeltransport pr. Bil er foregaaet til Enkeltmand, der i langt de fleste Tilfælde har betalt Mergelen kontant og kun i mindre Grad gennem Grundforbedringslaan har faaet Mergelen leveret paa lempelige Afdragsvilkkaar.

Odsherreds Mergelselskab fik for nogle Aar siden Mergelen leveret fra Holbækegnens Mergelselskab, men ikke alle Landbrugere var den Gang klar over, at Kalktilførsel var paakrævet, og det er disse Huller, der nu er udfyldt ved Transporten pr. Bil, men Prisen ligger jo nu helt anderledes end ved Leveringen fra Holbækegnens Mergelselskab, og Transporten har kun kunnet gennemføres ved Hjælp af store Fragtilskud.

Ialt er der 1942 paa Trafikbanerne transporteret 1423 Vognld. = ca. 10 000 m³ og pr. Lastbil 2888 m³.

Har Mergeltransporten saaledes været af ringe Omfang, har Kalktransporten været betydelig og vilde have været endnu langt større, hvis det havde været muligt at skaffe Jernbanevogne, og hvis Lagrene af pulveriseret Kalk havde været tilstrækkelige.

Omregnet til Vognladninger à 10 t er der ialt paa Trafikbanerne transporteret 3339 Vognl., pr. Baad 1595 Vognl. og pr. Bil 841 Vognl., ialt 5774 Vognl. eller ca. 41 000 m³.

Kalktransporten er i udstrakt Grad foregaaet pr. Skib til de forskellige Havne, hvorfra Kalken er transporteret videre pr. Lastbil til Forbrugerne. En saadan Transport bliver dyr, da Sejlfragten nu er oppe paa henimod det 3 dobbelte af Førkrigsprisen, og hertil maa i mange Tilfælde saa lægges en kostbar Bilfragt fra Havn til Forbrugsstedet. Trods stort Statstilskud kommer Forbrugerne i mange Tilfælde til at betale en Pris paa 30 Kr. eller endda derover pr. t Kalk eller 3—4 Gange den Pris, der tidligere blev betalt for Kalk leveret gennem Mergel.

Det er fortrinsvis de bedre Egne, der har aftaget Kalken. Fyn, Langeland og Bornholm har saaledes faaet Tilskud til Transport af lige ved 2000 Vognladninger, ligesom ogsaa Koldingegnen og den østlige Del af Sønderjylland har aftaget store Mængder. Denne større Aftagning paa disse Egne maa tilskrives, at der ingen Mergelselskaber tidligere har været i Virksomhed og at Sejltransporten har begunstiget Leveringen.

De lempelige Regler for Tilskud til Transporten er fremdeles gældende (ogsaa for 1943), saaledes at Tilskudet beregnes efter følgende:

- 1) Baadtransporten. Til Transport pr. Baad ydes samme Tilskud som til Transport paa Trafikbane, nemlig $\frac{7}{10}$ til Føskelsfragten.

AFVANDINGSPUMPER

System Finshyttan

Et Pumpeanlæg bygget med de bedste Materialer fordrer ringe Vedligeholdelsesudgifter og Tilsyn.

Vore Anlæg er af bedste Kvalitet og med højeste Nyttevirkning.

A/s **E. RASMUSSEN**

FREDERICIA. Tlf. 1404 (3 Lin.)

Den er rigtig! Alt i prima røde Drænrør.

DEN
ER FRA

Zinck GODT-HAAB

Røde

Drænrør

fra 2"-12" have
altid paa Lager.
Forlang Tilbud.

„Sofienlund“ Teglværk.

Telefon 10 Ulstrup.

Silkeborg, Herning og omliggende
Teglværkers Salgskontor

Torvet 6, Silkeborg

Telefon 1200

repræsenterende følgende Værker:

A/S Lysbro Teglværker.
De Forenede Teglværker,
Lysbro.

Bøgild Teglværk, Lysbro.
Vinderslevgaard Teglværk.
Paarup Teglværk.

Bjødstrup Teglværk.
Gjern Teglværk.

Visgaard Teglværk.
Højriis Teglværk, Ikast.
De Forenede Midtjydske
Teglværker, Herning.

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Tell. 14.350. - Gensidigt Selkab. - Reventlowag. 14, Kbhvn. V.

Ansvarsforsikring

Automobillforsikring

Henvendelse til Kredens Tillidsmand eller til Kontoret.

Bind dit

DET DANSKE
-Standard-Høstbindegarn
FRA
A/S ESBJERG TØVVERKSFABRIK

Anvend Tørvestrøelse ved Dræning.

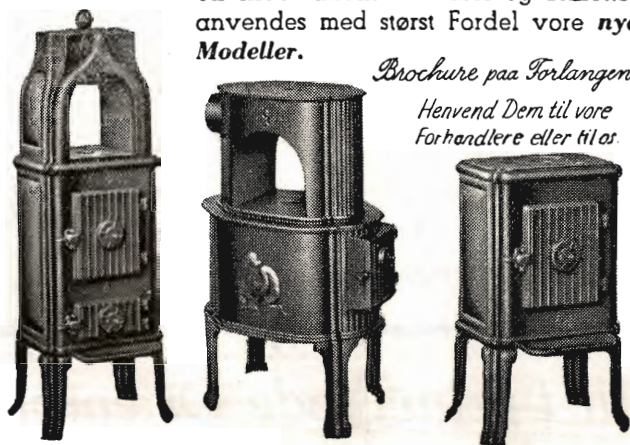
Paa Jorder med fintsandet Undergrund kan en Tilsanding af Drænrørene forebygges ved Anbringelse af et Lag Tørvestrøelse („Hundekød“) omkring Stødfugerne, ligesom Tørvestrøelse med Fordel benyttes ved Dræning i stiv Lerjord. Spørg Hedeselskabet.

RIBE Brændeovne og Tørveovne

Til indenlandsk Brændsel og Briketter anvendes med størst Fordel vore *nye Modeller.*

Brochure paa Forlangende

Henvend Dem til vore Forhandlere eller til os.

A/S RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON 261 & 262

Andels- Klædefabriken Grindsted Telefon 20

Klædevarer
Tæpper
Garn

HADSTEN Cementstensfabriker

— ved Chr. Andersen. —
Telefon 67.

Imprægnerede Cementrør
i forskellige Dimensioner
Monierør og Brødringe.

Forlang Tilbud - Billige Priser.

FYENS LANDMANDSBANK ODENSE

Vestergade 33 - Telf. 46 (6 Lin.) - Statst. 36

For Tiden aaben 9 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ og 2—4
Udfører alle Bankforretninger

J. Chr. Petersens Papirhandel

*„Hvælvingen“
ved Nikolaj Taarn*

København K.

*Hovedforhandler
af Statens Papir*

H. Struers kemiske Laboratorium

København K.
Skindergade 38
Telf. C. 1402

Originale Gerbers
Apparater
Comber-Apparat til
Kalktrang-Under-
søgelse

Analytisk kemisk
Laboratorium

Jyllandsafdeling
Studsgade 44
Aarhus - Telf. 4748

Natriumfosfat til
Kreaturfoder
Natriumklorat
til Fjernelse af
Ukrudt

Aut. af Land-
brugsministeriet

Den sjællandske Bondestands Sparekasse Vestervoldgade 107 København V

82 Kontorsteder paa Sjælland

ALLE SPAREKASSEFORRETNINGER UDFØRES

Brdr. Jensen

Slotsgade 20

Aabenraa

Byggeforretning
Cementsløberi

Telefon 2369, Aabenraa

- 2) Kalktransporten. Tilskudet til Transport af Kalk beregnes efter samme Regler som Tilskud til Transport af Mergel, saaledes at Modtagerne betaler en Minimumsfragt af 6 Kr. pr. 10 000 kg + $\frac{3}{10}$ af Forskelsfragten.
- 3) Tilskud pr. Bil ydes med et Beløb af 25 Øre pr. t pr. km, dog højst $\frac{4}{7}$ af den virkelige Udgift. Dette Tilskud ydes til Transport af Mergel og Kalk fra Station eller Havn til Forbrugsstedet, hvor dette er beliggende over 4 km fra Station eller Havn.
- 4) Tilskud til Transport pr. Bil direkte fra Lejet beregnes som under 3 anført, men Tilskud ydes dog ikke, hvor Forbrugsstedet er beliggende indenfor en Afstand af 2 km eller derunder fra Lejet. Er Afstanden over 2 km, beregnes Afstanden fra Lejet.
- 3) Der kan i Finansaaret 1943—44 ses bort fra Bestemmelsen om, at Andragende om Fragttilskud skulde have været indsendt inden 1. Januar.

Det er en Forudsætning for Gennemførelse af foranførte Ændringer, at disse ikke maa medføre Overskridelse af de Beløb, der paa Finansloven er bevilgede til Transport af Mergel og Jordbrugskalk.

Hvor der ønskes Tilskud til Transport pr. Bil, skal Regningen over Kørsel indsendes sammen med Fragtbrevene, og der kan kun ydes Tilskud til Biltransport, hvor denne er foregaaet ved lejet Hjælp.

I 1942 indgik Andragender om Tilskud til et Beløb paa ialt 752 000 Kr. Der var paa Finansloven bevilget 700 000 Kr., hvoraf kun blev forbrugt 511 814 Kr. Det mindre Forbrug skyldes som tidligere nævnt manglende Transportmidler og for ringe Fremstilling af pulveriseret Kalk. Det var ventet, at Hillerslev Kalkleje skulde være kommet i Gang med Levering af pulveriseret Kalk, men saavidt vides er Fabrikationen heraf endnu ikke paabegyndt.

I Rentetilskud er til Mergelselskaberne forbrugt 189 824 Kr. Dette Tilskud vil nu gaa stærkt ned, idet mange Mergelselskaber staar overfor Afslutningen, og ingen nye kommer til og dertil kommer, at adskillige Mergelselskaber har foretaget ekstraordinære Indbetalinger af Gælden. Det synes prisværdigt, at Landmændene i disse Tider faar Ejendommene frigjorte for Mergelgæld og lignende Forhæftelser; der vil efter de Tider, vi nu kommer ind i, sikkert nok komme Forhold, hvor det kan blive vanskeligt nok at klare Forpligtelserne.

Men ellers har vi arbejdet med Fremtiden for Øje og foretaget Eftersøgning efter Mergel og Undersøgelse af Mergellejer i saa stor Udstrækning, vi har kunnet naa. Det Materiale, vi paa den Maade faar frem, vil være til uvurderlig Nytte, naar den Dag kommer, da Mergelarbejdet igen skal tages op.

Ja, mere var der ikke at sige om Merglingsarbejdet; som Forholdene er i vort Land, skal det Arbejde gaa tilbage, men saaledes var det ogsaa under den forrige Verdenskrig. Da Forholdene trak sig noget til Rette efter Verdenskrigen, blev Arbejdet taget op igen, og vi fik i en lang Aarrække en Mergeltransport saa omfattende som aldrig tidligere,

og der er vel ingen Grund til at tro andet, end at Tiden for Mergelkørselen igen vil komme. Naar Landboerne ikke viger tilbage for at betale Kalken med saa høje Priser som Tilfældet er, vil der ogsaa blive stillet Krav om Udkørsel af Mergel, og vi vil da være betydelig bedre stillede end for 25 Aar siden, idet Arbejdet nu kan udføres i Læ af de Love, der i Mellemtiden er vedtaget. For disse Love og for Ordningen med Fremskaffelse af Penge etc. vil jeg gerne sige Foreningen Tak, og denne Tak skal her rettes til *Martin Sørensen* uden hvis Hjælp vi aldrig var naaet saa vidt frem. Jeg takker Dem, *Martin Sørensen* for Samarbejdet gennem 28 Aar, takker Dem for den Imødekommenhed og Beredvillighed, De altid har vist, naar vi kom til Dem og bad Dem om at være med til at føre Sagerne frem. Naar vi ser tilbage paa Forholdene i 1915, hvor Mergelselskaberne arbejdede paa det solidariske Grundlag og saa nu, hvor Tab paa udkørt Mergel er umuliggjort, hvis da ellers Mergelselskabet har sine Sager i Orden, synes jeg, vi har Grund til at sige, at Forholdene er ordnede paa en Maade, der ikke kan være bedre, og derfor skal min Tak i Dag lyde til Dem, da De nu forlader Arbejdet.

— — —
Efter Forslag fra Forsamlingen udnævntes *Martin Sørensen* og *A. P. Frederiksen* med Akklamation til Æresmedlemmer.

Næste Aars Mødested overlodes det til Bestyrelsen at fastsætte og dermed sluttede Forhandlingerne. Om Aftenen var alle Deltagerne, en Del med Damer, samlet til en festlig Fællesspisning i »Folkets Hus«, hvor der blev talt mange gode Ord.

I et senere Bestyrelsesmøde konstituerede den nye Bestyrelse sig med *Vilh. Egsgaard* som Formand.

has.

Hedebruget.

Den aarlige Generalforsamling afholdtes igen i Aar i Viborg.

Hedebrugets Generalforsamling den 2. Juli i Viborg havde samlet en noget mindre Tilslutning end sædvanligt. Der var mødt ca. 80 Repræsentanter for de forskellige Lokalforeninger, da Formanden, Folketingsmand *Nørskov* aabnede Mødet.

Formandens Beretning

forelaa trykt, og det fremgik heraf, at Statens Tilskud ordinært havde været 121 500 Kr., men dette var ved en ekstraordinær Bevilling forøget med 145 000

Kr., hvoraf dog 6598 Kr. ikke var brugt. Det ikke forbrugte Beløb fremkom, fordi forskellige Nybyggerhjem ikke var blevet bygget paa Grund af Materialeangel. Der er ydet et Tilskud paa 65 Kr. pr. ha til Opdyrkning af 2850 ha Hede. 206 Nybyggere har faaet ialt 57 275 Kr. i Tilskud. Til 12 Vejarbejder, d. v. s. Anlæg af nye Veje i Hedeegne, er ydet 13 630 Kr. som Støtte.

Folketingsmand Laust Nørskov.

Arbejdet med Hedernes Opdyrkning til Agerland foregaar i disse Aar under yderst vanskelige Forhold. Traktorpløjning er saaledes overordentlig kostbar i de Tilfælde, hvor den overhovedet er mulig. Fremskaffelsen af Mergel er yderst vanskelig, og Mangel paa Fosforsyregødning gør sig stærkt gældende. Desuagtet er der udført et omfattende Hedeopdyrkningsarbejde ogsaa i det forløbne Aar, og der er i det hele taget fra de jyske Hedeegne leveret et betydningsfuldt Kontingent til Landets Forsyning med Levnedsmidler. Landbrugsministeriet og Ministeriets Gødningsnævn tiltraadte Hedebrugets Henvendelse om, at den Fosforsyregødning, der var til Raadighed, blev anvendt til nyopdyrket Hedejord.

Laust Nørskov uddybede sin Beretning med at oplyse, at det var sandsynligt, at der til næste Aar vilde blive et noget større Tilskud pr. Hektar til Opdyrkerne end i 1942—43. Der synes at være nogen Udsigt til at faa en Del Thomasmel til Landet, og Hededyrkerne vil kunne regne med Andel heri. Overfor Gødningsnævnet havde man paany understreget Nødvendigheden af, at Sandagerbrugerne sikredes Fosforsyregødning.

Formanden omtalte udførligt Mindeparken for Hedens Opdyrkere og gjorde Rede for Lederskiftet indenfor Hedebruget, hvor Kontorbestyrer *Bertelsen* efter eget Ønske havde trukket sig tilbage. Formanden bragte den afgaaede Kontorbestyrer en meget hjertelig Tak for Aarenes Arbejde og meddelte, at Konsulent *Davidson* var rykket op i den ledige Stilling.

Kassereren *J. C. Cramer*, Frederiks, oplæste Regnskabet og Budgettet, og disse godkendtes sammen med Beretningen.

Bertelsen havde derpaa Ordet for at takke for Formandens smukke Ord.

Til Bestyrelsen genvalgtes Gaardejer *Jørgen Larsen*, Holsted, Gaardejer *Edvard Mortensen*, Hampen, Landstingsmand *Jens Høyer*, Billeslund, og Direktør *Niels Basse*, Viborg. Som Revisor genvalgtes Landsretssagfører *Jensbye*, Viborg.

Formanden oplyste, at der til næste Aar søges om et Statstilskud paa 206 500 Kr., hvilket vil give et Tilskud paa 70—75 Kr. pr. ha.

Hedebrugets Sølvbægre

blev derpaa under stor Opmærksomhed tildelt *Andreas Nicolajsen*, Houborg, og *N. V. Haunstrup*, Snejbjerg, der begge i 25 Aar har været Lokalforeningsformænd.

Aarsmødet sluttede med en fornøjelig Fællesspisning, hvor det vekslede med Taler og Sange, og en Underholdning, hvor Sekretær *Skodshøj* foreviste to Film og Landsarkivar *Svend Aakjær* læste op.

Under Fællesspisningen foresloges fra Forsamlingen at sende Kongen en telegrafisk Hilsen, og inden Aftenen var endt indløb et Takketelegram.

Ny Redaktion af Hedeselskabets Tidsskrift.

Redaktionen af Hedeselskabets Tidsskrift, der hidtil har været varetaget af Direktørerne *C. E. Flensborg* og *N. Basse*, er fra 1. Juli d. A. overdraget Sekretær *H. Skodshøj* under et fagligt Redaktionsudvalg, bestaaende af Afdelingsleder, Civilingeniør *J. Parbo* (Formand), Afdelingsleder, Skovridder *B. Steenstrup* og Botaniker *N. C. Nielsen*.

MINDRE MEDDELELSER.

Pens. Distriktsbestyrer ved Hedeselskabets Mose- og Engafdeling, Amtsvandinspektør *Mertz-Nielsen*, Aalborg, er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Der er dannet en Komité med det Formaal at rejse et Mindesmærke ved Blangstedgaard for afdøde Konsulent og Forsøgsleder *Niels Esbjerg*.

*

Nordiske Jordbrugsforskere.

I September 1918 stiftedes Nordiske Jordbrugsforskeres Forening, der har en Afdeling i hvert Land, men et fælles Medlemsblad for alle nordiske Lande. Nu til September kan der altsaa holdes 25 Aars Jubilæum. Formand for den danske Forening er Professor *Bondorff* og dens Generalsekretær er Direktør *E. Lunding*.

*

En Tønde Land for en Kaffeponch.

I 1866 solgte Gaardejer *Nikolaj Poulsen*, der indtil 1864 havde ejet Houborg Kro, som paa det Tidspunkt laa som Midtpunkt for uendelige Hedearealer, 150 Tdr. Land Hede for 150 Kaffeponche i Anledning af Oprettelsen af Plantage Nr. 1 under Hedeselskabet, Houborg Plantage.

A/S Houborg Plantage holdt forleden Generalforsamling, hvor det vedtoges at udbetale 17 % i Udbytte. Formanden, *Claus Skjøde*, Vurst, genvalgte og Kassereren, Bankdirektør *Christiansen*, Brørup, oplyste, at Regnskabet balancerede med 38 819 Kr. og Status med 74 097 Kr.

*

A/S Tirslund Plantage

har den 22. Juni holdt Generalforsamling paa Festpladsen i Plantagen. Driftsregnskabet balancerede med 6688 Kr. og Status med 23 865 Kr. Forstkandidat *Kelp* forelagde Budgettet og blev budt særlig Velkommen efter at Forstkandidat *Larsen* var blevet udnævnt til Skovrider i Tolne.

Til Bestyrelsen genvalgte *J. A. Holst*, *J. Ebbesen*, *Chr. Christensen*, *Bo Rud* og *C. F. Christiansen*, ligesom Revisorerne *Chr. Thygesen* og *J. Larsen* genvalgte.

*

En Hilsen fra Norge.

I Anledning af Direktør *C. E. Flensborgs* 70-Aars Fødselsdag den 24. Juni sendte Forstander *Gunnar Mangset*, Den norske Stats Skogskole i Steinkjær følgende smukke Fødselsdagshilsen:

Så ofte man priste den lysfest i Nord
i bilder, i toner, i dikt og i ord.
I år, nå vi runder igjen Sankte Hans,
det flettes for Dem en lykkønskingens krans.
Dem bringes idag ifra bygd og fra by
en takk for alt arbeid for nyskapte ly
mot storm og mot uvær, for le og for hegn,
der lyngen fikk vike i Hedernes egn.

I dette det store og samstemte kor
seg blander en røst her fra fjell og fra fjord
med takk for I viste hva *arbeid formår*
for reisning av skog under karrige kår!
I bygget på heden med hakke og plog
i år etter år opp en grønnskende skog.
Vi lærte av Eder at skogen er vakt
om land som er ryddet, — til dyrkning er lagt.

Og derfor: En hyldest til *skogsakens mann*
som har som sitt livsværk å skogkle' sitt land!

*

Et sjældent Jubilæum.

Plantagen *Overgaard* mellem Balle og Kragelund nordvest for Silkeborg fejrer i Aar 50-Aaret for sin Oprettelse. Det usædvanlige ved Jubilæet er imidlertid, at Ejeren Gårdejer *Jens Overgaard*, Balle Overgaard, stadig er i fuld Vigør og kan glæde sig over den mønstergyldige, gode Plantage, hvor han i sin Tid selv har plantet hvert eneste Træ.

*

Norge har ikke tidligere været selvforsynende med Tjære. Nu er Landet i Færd med at blive det, idet det er planlagt i 1943 at producere ca. 10 000 Tons Trætjære. Som Grundlag for Produktionen skal optages og anvendes de gamle Stød, der sidder i de store Naaleskove.

*

I Norge har Staten stillet Garanti for Afsætningen i 1943—44 af indtil 150 000 Kubikmeter Tørv, som produceres efter Statens Anordning. Garantien omfatter den Del, som ikke har fundet Afsætning inden 1. April 1944. Statens Overtagelse af ikke afsatte Tørv vil ske til Maksimalpriser minus 5 %.

*

Bjølund og Aastrup Plantager

har holdt Generalforsamling i Plantagepavillonen i Holsted. Formanden, Konditor *F. P. Grundahl*, Holsted, aflagde følgende Beretning: Der er tilplantet 3 Tdr. Land Vest for Plantagen, og der er hertil anvendt ca. 20 000 Planter. Underplantningen i den gamle Plantage har taget ca. 15 000 Planter. Der er solgt Effekter for ca. 9000 Kr.

Begge Plantager er nu fuldstændig tilplantet, og alt er i god Grøde bortset fra Fyrrene, der plantedes i Efteraaret 1941.

Kassereren, Bogholder *A. Christensen*, fremlagde Regnskabet. De samlede Indtægter er 10 130 Kr., deraf Salg af Effekter 9032 Kr. Overskudet har været 1730 Kr. Selskabets samlede Aktiver er 21 230 Kr.

Til Bestyrelsen genvalgte *N. P. Nielsen*, Aastrup.

*

I Sørkedalen i Norge huggedes i Fjor en Fyr (pinus cembra), hvis Total længde var 28,8 Meter med en Træmasse paa 8,111 m³.

*

A/S Egeris Plantage

har den 28. Juni holdt Generalforsamling med Mejeribestyrelse *Andersen*, Nr. Vium, som Dirigent. Formanden, *Chr. Solholt*, Abildtrup, aflagde Beretning. Det vedtoges at udbetale 12 % Udbytte. Regnskabet balancerede med 6414 Kr. og Status med 22 437 Kr. Til Bestyrelsen genvalgte Købmand *Andersen*, Videbæk. Skovrider *Mørch Sørensen*, Birkebæk, og Forstkandidat *Otto Christensen*, Hareskov, deltog paa Hedeselskabets Vegne og gav forskellige Raad og Vejledning.

Dansk Plantageforsikringsforening

tegner Forsikring af Genplantningsværdien for Naaletræsplantager overalt i Danmark. Indskud een Gang for alle 50 Øre pr. ha, dog ikke under 1 Kr. Aarlig Præmie pr. ha 15 Øre, dog ikke under 50 Øre. Vedtægter og Indmeldelsesblanketter faas ved Henvendelse til

FORENINGENS KONTOR I VIBORG.

Brunkul
Mergel
Kalk

H. Theut

Viborg
Tlf. 1560-1559

„KUSTOS“ KREATURFORSIKRINGSFORENING
STIFTET AF DANSKE LANDMÆND 1881
FORSIKRER HESTE, KVÆG, FAAR OG SVIN
KONTOR: HAVNEGADE 4, AARHUS TELEFON NR. 1800

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telf. 1400 (3 Linier)

Sct. Mathiasgade 68
Kontortid: Kl. 9—15

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15
Telefon: 1500
(5 Linier)

Viborg Papir-Comp.

Papir & Papirvarer en gros.
Bogtrykkeri.
Kontorforsyning

Sct. Mathiasgade 31—33.
Telf. Viborg 802—803.

VIBORG ANDELS-SVINESLAGTERI

Vore Udsalg bringes i Erindring

Telefoner 137 og 779

Landmændenes eget gensidige Forsikringselskab

„Hagelskadeforsikringen for Jylland“.

Danmarks største Selskab i denne Branche har nu i 77 Aar (Siden 1866) ydet de jydsk Landmænd en fuld betryggende Forsikring mod Tab ved Haglskade paa Markafgrøder til den lavest mulige Aarspræmie. —

Gennem Reassurance er Medlemmernes solidariske Ansvar nu stærkt begrænset.

Indmeldelser modtages af de i hvert Herred ansatte Distriktsforstandere eller ved Henvendelse til Foreningens Hovedkontor, Rymsgade 33, Aarhus, Direktør Walter Houlberg. — Telefon 1284. —

Bestyrelsen for fornævnte Forening:

Chr. Lüttichau, Tjele, Formand. H. Skau, Hammelev.
Proprietær Suhr-Kirketerp, Alstrupgaard pr. Hadsten.
Kr. Kristiansen, Højvang pr. Daugaard.

Stryg elektrisk

Annoncér i
Hedeselskabets
Tidsskrift

A. Philipsen & Co., Viborg.
Maskinanlæg - Automobiler.
Telefon 173—174.
Elektriske Anlæg - Vandværksanlæg.

JYDSK ØL I JYLLAND

SPRIT
til teknisk Anvendelse.

SOPHUS BERENDSEN A/s

V. FARIMAGSGADE 41
KØBENHAVN V.

KANNIKEGADE 18
AARHUS

ALT ENTREPRENØRMATERIEL

DAMP- OG DIESELLOKOMOTIVER
GRAVEMASKINER - TIPVOGNE - SPOR

LEVERANDØR TIL HEDESELSKABET

Dansk Landbrugs-
og Handelslaboratorium

ved R. KROGH

Odense - Telefon 1731 - 2 Lin.

Landbrugslotteriet.

Største Gevinst Værdi 80,000
Kr. Præmie 10,000 Kr. ialt
i en Serie 38,000 Gevinster
+ en Præmie. — Tils.
Kr. 1 Million 823,460. —
Trækkes samtidig med
Klasselotteriet.
Lodsedler faas hos alle
Kollektørerne samt i
Hoved-Kollektionen, Frede-
riksberggade 2, København K.

A/s Varde Staalværk, Varde.

1. Kl. Staalstøbegods til Tip-
vognshjul, Bremseklodser og
andet Entreprenørmateriel. —

Ildbestandigt „Vardan“. — Manganstaal.

Brug **RANDERS**
REB

Ellidshøj Kridt- & Kalkværk

v/ C. M. Christiansen, Aarhus
Tlf. Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af Jordbrugskalk
samt Foderkridtmel

Ballerup Hegn

effektivt paa et 30 km langt
Hegn.

Jævnstrøm	Kr. 190,—
Universal	„ 230,—
Junior for Batt.	„ 139,—
Super - „	„ 166,—
Senior - „	„ 210,—

1 Aars Garanti, 14 Dages Prøvetid

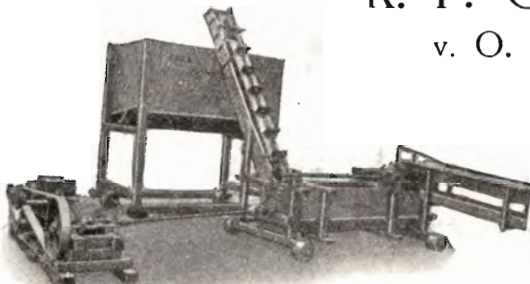

Deres Leverandør har det.

R. P. Olsens Maskinfabrik

v. O. H. Olsen

Allingaabro — Telf. 1

Tørreværker i alle Størrelser

Specialitet:

Elevatorkæder — Kædehjul

Sydvestjyske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 58

Vore anerkendte - RØDE DRÆNRØR -

føres altid paa Lager fra 2" til 8".
Tilbud til Tjeneste.

A/S Gammelgaard Teglværk,
Skive.
Telefon 187.

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

leverer

PRIMA, RØDE DRAINRØR

i Størrelse fra 2 til 15 Tommer.

Indhent Tilbud.

Tlf. Højslev 3.

Bjerringbro Cementvarefabrik

ved Th. Petersen
Telf. 111, Bjerringbro

Alle Δ -mærkede Rør
Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort Lager
Altid leveringsdygtig

Røde Drænrør

indtil 16" Diameter.

A/S Hvorslev Teglværk

pr. Ulstrup.

Telefon 67 Ulstrup.

J. C. HALVORSEN

Kroghsgades Cementstøberi
AARHUS

Kontor: Dannebrogsgade 20
Telf. 5019—5020

Imprægn. Cementrør, anerk. af
Autoriteterne som fuldstændig
Erstatning for glass. Lerrør.
Monierrør. Maskinstampede
Rør. Brøndringe.
Dagens billigste Pris.
— — Forlang Tilbud. — —

Drænrør.

Røde Drænrør fra 2"—8" al-
tid paa Lager. Forlang Tilbud.

1/8 Aalborg Teglværker.

Vesterbro 58. Telf. 24 & 305.

Hornbæk Cementvare- og Mørtelfabrik

Marius Ødum

Telefon 400 Randers

Kan Δ -mærkede
Varer føres

Største Lager

Bedste Kvalitet

Forlang Tilbud

RØDE DRÆNRØR TAGSTEN MURSTEN

Kählers Teglværk
Korsør

Nivaagaards Teglværk.

Telf. Nivaa Nr. 9. Nivaa St.

Drænrør i alle Dimensioner
fra 2" til 15". — Lerrør med
og uden Muffe fra 6" til 15"

— Forlang Tilbud. —

TJÆREBORG CEMENTSTØBERI

F. CHR. JENSEN

— Telefon 21 —

Imprægn. Cementrør efter In-
geniørforeningens Normer. —
Monierrør i forskellige Di-
mensioner fra 50—125 cm.
Forlang Tilbud.

Petersværk Cementvareindustri

Telefon 1055 — Nørresundby

Δ Betonrør efter dansk Ingeniørforenings Normer
Vibreerede Monierrør — — Imprægnerede Rør

Røde - 1 1/2" — 12" - Drænrør.

Forlang Tilbud.

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker.

Vesterbrogade 12 — København V. — Central 282.

Midtjydske Teglværkers Salgskontor

Telefon Skive 1030

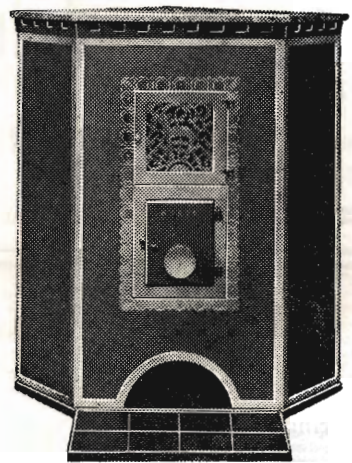
S. m. b. A.

Telefon Viborg 1330

Alle Størrelser i Drænrør leveres

Marsø Støbeogods

BRÆNDEOVNE

BRÆNDEKAMINER

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

KONGELIG HOFLEVERANDØR

NYKØBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, Civilingeniør J. Parbo (Formand),
Afdelingsleder, Skovrider B. Steenstrup og Botaniker N. C. Nielsen.

Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.